

Planprogram

Regional plan for likestilling, inkludering og mangfold

Til behandling for vedtak av planprogram 24.02.26

Innholdsfortegnelse

1	Innledning	3
---	------------------	---

1.1	Definisjoner	4
1.2	Hvorfor revidere?	4
1.3	Formål og bakgrunnen for planarbeidet	5
1.4	Rammer og føringer for planen	5
1.5	Hvorfor trenger vi fortsatt en LIM-plan?	6
1.6	Hva skal planen brukes til?	7
1.7	Hvem er planen for?	7
2	Plantema	8
2.1	Ytringsfrihet og demokrati	8
2.2	Oppvekst og utdanning	8
2.3	Et arbeidsliv for alle	8
2.4	Likeverdige tjenester	9
2.5	Et trygt samfunn	9
3	Høringsinnspill	9
4	Dette trenger vi å vite mer om	10
5	Organisering	10
6	Kommunikasjon og formidling	12
7	Handlingsprogram	12
8	Framdriftsplan	13
9	Vedlegg 1 – Førende dokumenter og kunnskapsgrunnlag	13

I arbeidet med dette dokumentet er kunstig intelligens (Copilot) benyttet som støtteverktøy for å forkorte, forenkle og oppsummere enkelte deler av tekstinnholdet. Dette er gjort for å sikre effektivitet og tydelig kommunikasjon.

1 Innledning

I 2014 ble Agders første helhetlige likestillingsplan utarbeidet. Fylkespolitikkerne ønsket å styrke levekårene og utnytte menneskelige ressurser bedre, og ga planen navnet Regional plan for likestilling, inkludering og mangfold på Agder 2015–2027 – LIM-planen. Forkortelsen “LIM” symboliserer hvordan likestilling binder samfunnet sammen.

Agder fylkeskommune mener fortsatt at en samlet innsats for likestilling, inkludering og mangfold er nødvendig for å skape et attraktivt lavutslippssamfunn med gode levekår. Dette arbeidet bygger på menneskerettighetene, lovverk og Regionplan Agder 2030.

LIM-arbeidet handler om å gi alle innbyggere like muligheter til å delta i samfunnet. Det er viktig både for enkeltmennesket og for utviklingen av Agder som en likestilt og inkluderende landsdel.

Dette er de særlige endringene som er gjort siden det ble vedtatt at LIM-planen skal revideres:

- **Opprettet ekstern referansegruppe. Les mer om det i kap. 6.**
- **Satset på kommunikasjon. Les mer om det i kap. 7.**

Figur 1 Grafisk illustrasjon som symboliserer likestilling, inkludering og mangfold.

1.1 Definisjoner

Likestilling: at alle personer skal ha like rettigheter og muligheter i samfunnet. Ordet

har tradisjonelt vært brukt i betydningen likestilling mellom kvinner og menn. Dette er fremdeles den tradisjonelle bruken av ordet, og omtales også som kjønnslikestilling. De senere årene har likestilling fått en utvidet betydning til å gjelde andre diskrimineringsgrunnlag. Likestilling forstås derfor som fravær av diskriminering, og kan bli sett på som en måte å legge til rette for inkludering og mangfold.

Diskriminering er usaklig forskjellsbehandling knyttet til ett eller flere diskrimineringsgrunnlag. Diskrimineringsgrunnlagene ihht. lov er kjønn, graviditet, permisjon ved fødsel eller adopsjon, omsorgsoppgaver, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk, alder og andre vesentlige forhold ved en person.

Inkludering: at det legges til rette for at alle skal ha like muligheter og plikter til å bidra og til å delta i fellesskapet, og opplever å være en del av en helhet. Inkludering sier også noe om hvordan samfunnet bør organiseres for å oppnå dette.

Mangfold: at det er en variert sammensetning av mennesker med ulik bakgrunn og ulike forutsetninger i et samfunn eller en institusjon. Mangfold kan være både synlige og usynlige forskjeller. En gruppe kan ha forskjeller i alder, kjønn, religion, kultur, personlighet, funksjonsnedsettelser, interesser, seksuell orientering eller meninger.

Definisjonene er basert på beskrivelser fra Store norske leksikon, Lille norske leksikon og Likestillings- og diskrimineringsombudet

1.2 Hvorfor revidere?

I oktober 2024 vedtok fylkestinget at LIM-planen skal revideres. Revideringen skal evaluere måloppnåelse og oppfølging, bygge på erfaring og forskning etter 2014, og inkludere relevante perspektiver fra den nå opphevede folkehelsestrategien. Et nytt og mer kortfattet handlingsprogram skal utarbeides.

Som del av forarbeidet ble det gjennomført en gapanalyse av planteamet i fylkeskommunen. Den viser at vi er langt unna planens mål. Årsaker kan være at målene er formulert som visjoner uten tydelige indikatorer, og at handlingsprogrammet fra Regionplan Agder 2030 ikke er godt koblet til LIM-planens

innhold.

Samtidig har det vært positive utviklingstrekk: Flere unge fullfører videregående, deltidsarbeid har gått noe ned, og det er økt oppmerksomhet rundt LIM-tematikk.

Likevel står mange fortsatt utenfor arbeidslivet, og det mangler kompetanse om skeiv tematikk i tjenesteapparatet. Forskning har også avdekket strukturell rasisme i Agder.

For å sikre fremgang må ansvar og ressurser tydeliggjøres. Mål og tiltak bør være målbare, og planen bør inneholde indikatorer som viser utvikling over tid. Kunnskapsgrunnlaget må oppdateres, og nasjonale data kan brukes der regionale mangler.

1.3 Formål og bakgrunnen for planarbeidet

Likestilling er en menneskerett og en demokratisk grunnverdi. Vår regionale plan for likestilling, inkludering og mangfold i Agder («LIM-planen») ble vedtatt for over ti år siden, og var den første helhetlige likestillingsplanen for Agder. **Målet** med planen er å gjøre Agder til et mer likestilt, inkluderende og mangfoldig samfunn med gode levekår.

3.juni i år vedtok fylkesutvalget enstemmig å sende forslag til planprogram for **revidering** av LIM-planen på høring. Formålet med høringen var å legge til rette for en bred og åpen diskusjon om hva som skal være innholdet i LIM-planen. Revideringen skal blant annet inneholde en vurdering av om planen fungerer slik det er ønsket. Erfaringer og ny forskning siden 2014 skal inkluderes i kunnskapsgrunnlaget.

For alle regionale planer skal det som oppstart utarbeides et planprogram. Dette planprogrammet beskriver hvordan prosessen for revideringen av LIM-planen skal gjennomføres. Det beskrives hva som er formålet med planarbeidet, hvordan planprosessen er organisert, hvem som skal medvirke, og det presenteres en framdriftsplan. I tillegg omtales det, som tidligere nevnt, et behov for ny og oppdatert kunnskap.

1.4 Rammer og føringer for planen

Ansvar for å arbeide aktivt med likestilling og inkludering er nedfelt i konvensjoner, lover, planer og andre offentlige dokumenter. Sentrale føringer er (ikke uttømmende liste):

Internasjonalt

- Verdenserklæringen om menneskerettigheter (FN 1948) og relevante FN-konvensjoner som er nedfelt i norsk likestillings- og diskrimineringslovgivning, i

tillegg til CRPD, FNs bærekraftsmål og Barnekonvensjonen.

- Den europeiske menneskerettighetskonvensjon (1950), Europarådets
- konvensjoner for likestilling og mot diskriminering, og om forebygging og
- bekjempelse av vold mot kvinner og vold i nære relasjoner.
- Det europeiske likestillingscharteret. Dette er et charter for Europas lokale og
- regionale myndigheter som skal styrke forpliktelsen til å oppnå større
- likestilling for innbyggerne.

Nasjonalt

- Lov om likestilling og forbud mot diskriminering (likestillings- og diskrimineringsloven)
- Lov om folkehelsearbeid (folkehelseloven)
- Lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven)
- Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)
- Lov om integrering gjennom opplæring, utdanning og arbeid (integreringsloven)
- Lov om grunnskoleopplæringa og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova)
- Meld. St. 7 (2024–2025). Om seksuell trakassering.
- Meld. St. 17 (2023–2024). Om integreringspolitikken: Stille krav og stille opp.
- Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging (2023–2027)
- Strategi for likestilling mellom kvinner og menn 2025–2030.

Regionalt

- Regionplan Agder 2030 med regional planstrategi 2024-2027.

Til sammen gir disse føringene LIM-planen et solid juridisk og politisk grunnlag. De sikrer at arbeidet med likestilling, inkludering og mangfold i Agder er i tråd med nasjonale mål og verdier.

1.5 Hvorfor trenger vi fortsatt en LIM-plan?

Agder trengte en felles og kunnskapsbasert plattform for å jobbe systematisk med likestilling, inkludering og mangfold. Det behovet er fortsatt aktuelt. Et målrettet arbeid med likestilling kan bidra til bedre levekår i regionen, og er derfor i tråd med målene i Regionplan Agder 2030.

Da planen ble vedtatt, var den den første i sitt slag i Norge. Ved å revidere den i lys av dagens utfordringer, kan Agder fortsette å være en pådriver for et mer likestilt, inkluderende og mangfoldig samfunn.

Høsten 2024 la regjeringen fram Strategi for likestilling mellom kvinner og menn 2025–2030. Strategien slår fast at et likestilt samfunn gir alle innbyggere mulighet til å leve gode liv og bidra til et godt fellesskap. Den understreker at likestilling angår

alle, og at det kreves helhet og sammenheng i arbeidet for å oppnå resultater.

Statistisk sentralbyrå publiserer årlig tolv likestillingsindikatorer for kjønn. I Likestillingsmonitor Agder 2017–2021, utarbeidet av NORCE og Senter for likestilling, er åtte av disse indikatorene vurdert. Fire indikatorer har fått særlig oppmerksomhet:

- Andel kvinner i kommunestyre og bystyre
- Andel menn som tar ut fedrekvoten eller mer ved fødsel
- Kvinnens bruk av deltid
- Andel kvinner i lederstillinger

Agder kommer dårligere ut enn landet ellers på alle disse indikatorene. Selv om utviklingen har vært positiv for noen av dem, ligger regionen fortsatt bak resten av landet når det gjelder kjønnslikestilling.

Det er fortsatt behov for et aktivt, målrettet og langsiktig arbeid for å fremme likestilling, hindre diskriminering og bedre levekårene i Agder. Regionplan Agder 2030 har klare mål om bedre levekår, og LIM-planen vil være et viktig verktøy i dette arbeidet.

1.6 Hva skal planen brukes til?

LIM-planen skal være et **verktøy** for å bedre levekårene i Agder. Den skal bidra til å fjerne barrierer som hindrer deltakelse og likeverd. Disse barrierene kan være knyttet til:

- kjønn
- etnisitet
- alder
- funksjonsevne
- religion og livssyn
- seksuell orientering
- kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk
- sosial bakgrunn

Planen har som mål å øke bevisstheten om mulighetene som ligger i et mer likestilt, inkluderende og mangfoldig samfunn. Den skal også motivere og gjøre det enklere for aktører i arbeidslivet, organisasjonslivet og samfunnet ellers å jobbe for økt likestilling i Agder.

1.7 Hvem er planen for?

Arbeidet med likestilling, inkludering og mangfold angår hele samfunnet. Både kommuner, fylkeskommunen og statlige virksomheter skal bruke LIM-planen som grunnlag i sitt arbeid.

Kommunene er spesielt viktige samarbeidspartnere for å nå målene i planen. Derfor er det viktig at de deltar aktivt i utarbeidelsen av både planen og handlingsprogrammet.

Ved å involvere mange aktører i utviklingen av planen, ønsker fylkeskommunen å skape engasjement og støtte for felles mål – både i offentlig sektor, privat næringsliv og frivillige organisasjoner. Det er viktig å legge til rette for at flest mulig som blir berørt av planen også får mulighet til å bidra i arbeidet med den.

2 Plantema

LIM-planen skal favne bredt og se på hvordan faktorer som kjønn, etnisitet, alder, funksjonsevne, religion, livssyn, seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk og sosial bakgrunn påvirker mulighetene for deltakelse i samfunnet. Planen skal også ta hensyn til sammensatt diskriminering, der flere faktorer virker sammen.

Agder har lenge hatt utfordringer knyttet til likestilling og levekår. Derfor må planen dekke et bredt spekter og ta utgangspunkt i både forskning, politikk og innspill fra befolkningen. Den vil fokusere på fem hovedtema (plantema), som henger sammen og må ses i helhet:

2.1 Ytringsfrihet og demokrati

Demokrati og ytringsfrihet er under press, og mange grupper er underrepresentert i politiske organer og styrer. På Agder er mangfoldet dårlig gjenspeilet i kommunale og fylkeskommunale råd. Frivillighet og organisasjonsliv er viktig for demokratisk deltakelse og sosial inkludering. Ungdom etterlyser trygge rom for uenighet og samtale, som fremhevet i NOU 2024:3.

2.2 Oppvekst og utdanning

Utdanning er nøkkelen til gode levekår og samfunnsutvikling. Agder har lavere utdanningsnivå enn landet ellers, og mange fullfører ikke videregående. Ungdata 2025 viser at mange ungdommer gruer seg til skolen, og mobbetallene er fortsatt høye. Det trengs innsats for et inkluderende læringsmiljø og bredere kompetanseutvikling.

2.3 Et arbeidsliv for alle

Agder har høy andel mennesker utenfor arbeidslivet og flere unge uføre enn resten av landet. Det er også store forskjeller mellom kjønnene i heltidsarbeid og inntekt. For å møte fremtidens behov må all tilgjengelig arbeidskraft tas i bruk. Arbeid gir økonomisk trygghet, sosial tilhørighet og mulighet til å påvirke samfunnet.

2.4 Likeverdige tjenester

Offentlige tjenester skal være tilgjengelige og tilpasset alle. Dette gjelder både fysisk tilgjengelighet og digital brukervennlighet. Økt kompetanse om migrasjonshelse og skeiv tematikk i tjenesteapparatet er nødvendig for å sikre likeverdige tjenester. Digitale løsninger må ikke skape nye barrierer.

2.5 Et trygt samfunn

Et trygt samfunn er en forutsetning for likestilling og deltakelse. Mobbing, trakassering, netthets, vold og seksuelle overgrep skaper utrygghet og hindrer mennesker i å leve frie og selvstendige liv. Forebygging er viktig for å redusere behovet for senere inngrep og for å sikre trygghet for alle.

Vold og overgrep er både likestillingsutfordringer og alvorlige samfunnsproblemer. Kvinner er særlig utsatt for vold i nære relasjoner og seksuell vold, mens menn oftere opplever fysisk vold. Enkelte grupper, som skeive kvinner, kvinner med funksjonsnedsettelse og kvinner med minoritetsbakgrunn, har økt risiko for seksuell trakassering.

Digitale plattformer er blitt arenaer for mobbing og trakassering, særlig blant unge. Det er også viktig å bekjempe negativ sosial kontroll og æresrelatert vold for å sikre enkeltpersoners rett til å ta egne livsvalg.

Det presiseres at andre relevante perspektiver vil bli utdypet under hovedtemaene i det videre planarbeidet.

3 Høringsinnspill

Planprogrammet for LIM-planen ble sendt på høring 12.juni med høringsfrist 5.oktober.

Det ble i denne innspillsrunden bedt om innspill til:

- a) **Planens navn:** Bør den fortsatt hete regional plan for likestilling, inkludering og mangfold i Agder, med forkortelsen «LIM-planen»? Eller bør den ha et kortere navn, og eventuelt en annen forkortelse?
- b) **Forslag på valg av plantema:** Er de fem foreslåtte temaene de som det vil være viktigst å jobbe med? Mangler det noen tema, eller er det for mange?
- c) **Kunnskapsgrunnlag:** Har vi nok kunnskap om likestilling, inkludering og mangfold? Hvis ikke, hvor ser dere kunnskapshull som bør tettes? Bør det forskes mer på enkelte tema?

4 Dette trenger vi å vite mer om

Det finnes mye nasjonal og internasjonal forskning og kunnskap om likestilling, inkludering og mangfold. Vedlegg 1(nederst i dette dokumentet) inneholder en oversikt over relevant litteratur og referanser som bør tas hensyn til i planarbeidet. Listen er ikke uttømmende, og aktører som deltok i høringen ble invitert til å komme med innspill til annet viktig kunnskapsgrunnlag. Innspillene kan leses i «Vedlegg 2-oppsummering av høringsinnspill med vurderinger».

Kunnskapsgrunnlaget skal dekke alle diskrimineringsgrunnlag som er nevnt i nasjonalt lovverk. For å bygge en felles forståelse av likestillingsutfordringene på Agder, må planarbeidet være basert på fakta og forskning.

De siste årene er det forsket på blant annet:

- kjønnslikestilling
- skeiv tematikk i offentlige tjenester
- kvinnehelse
- strukturell rasisme på Agder

Det er viktig å vedlikeholde og oppdatere denne kunnskapen, samtidig som det utvikles ny innsikt. En sentral oppgave i planarbeidet er å systematisere og bruke eksisterende data og forskning – både kvalitativ og kvantitativ – innenfor de ulike temaene i planen.

Nye forskningsprosjekter kan også bli satt i gang som en del av planprosessen eller i tilknytning til handlingsprogrammet. Derfor oppfordres aktører som deltar i høringen til å komme med innspill om kunnskapshull og aktuelle forskningsbehov. Disse innspillene vil bli vurdert når fylkeskommunen tar stilling til eventuell ny kunnskapsinnhenting.

5 Organisering

Politisk styringsgruppe

Fylkesutvalget er planens politiske styringsgruppe. Fylkesutvalget tar avgjørelse i beslutningsfasen og vedtar mandat for ulike roller og grupper i planarbeidet gjennom planprogrammet.

Fylkeskommunedirektørens lederteam

LIM-planen er organisert under fylkeskommunedirektørens lederteam, som har det overordnede ansvaret for planens utvikling, forankring og oppfølging.

Planteam

Planteam er planens tverrfaglig sammensatte arbeidsgruppe som består av fagpersoner (rådgivere) fra fylkeskommunen. Teamet henter inn kunnskap, legger

tilrette for gode medvirkningsprosesser og skriver forslag til plantekst. Planteamet knytter til seg andre ressurspersoner etter behov.

Planteamet består per i dag av:

- Christina Kvernevik, avdeling næring og inkludering
- Tore Engelsen, avdeling næring og inkludering
- Manuel Birnbrich, avdeling samfunn, plan og miljø
- Inger- Johanne Danielsen, avdeling samfunn, plan og miljø
- Marianne Gjellestad, avdeling samfunn, plan og miljø

Ekstern referansegruppe

Det har blitt etablert en ekstern referansegruppe. Referansegruppen skal møtes 3-4 ganger i året, og har mandat til å gi innspill og medvirke på planen, bistå med kompetansegrunnlag og forankring av planen i egen virksomhet.

Den eksterne referansegruppen består per i dag av:

- Christina Kvernevik, Agder fylkeskommune (møteleder)
- Lee Michalen Shults, Senter for likestilling v/ UiA
- Janne Duesund, Statsforvalteren
- Liv Flaten, Nav Agder
- Linn Iren Engemyr Knutsen, Grimstad kommune
- Sarah Kjernlie Johansen, Agder politidistrikt
- Solveig Hessa-Szwinto, Arkivet
- Katja Balke, Kvinesdal kommune
- Katrine Tjensvoll, FFO (funksjonshemmedes fellesorganisasjon)
- Odd Joar Svensson, KS (kommunesektorens organisasjon)
- Titus Tenga, Strømmestiftelsen
- Martha Simonsen, LO Agder
- Marianne Hilmarsen, Norges idrettsforbund v/ Agder idrettskrets
- Astrid Tveten, Norges handikapforbund

Medvirkningsrådene

Medvirkningsrådene spiller en viktig rolle i arbeidet med LIM-planen. De bidrar med innsikt fra ulike grupper i samfunnet og sikrer at stemmen til personer med erfaring fra utenforskap, diskriminering eller marginalisering blir hørt. Gjennom medvirkningsrådene får fylkeskommunen verdifulle perspektiver som styrker planens relevans og treffsikkerhet. Rådene er en viktig arena for dialog, og de skal involveres aktivt i både utarbeidelse og oppfølging av planen. Barn og unges medvirkning sikres gjennom ungdommens fylkesutvalg.

Medvirkning

Planprosessen skal legges opp slik at alle som berøres av LIM-planen får mulighet til å påvirke innholdet. Fylkeskommunen vil invitere relevante aktører til å delta i medvirkningsprosesser. Dette skjer blant annet gjennom:

- høring av planprogram og planutkast
- møter og dialog
- vurdering av temakonferanser og andre større medvirkningsarenaer

Planteamet skal sørge for at medvirkningsarenaene er tilgjengelige og inkluderende, særlig for de gruppene planen handler om. I arbeidet med å fastsette utviklingsmål og utforme tiltak i handlingsprogrammet, vil representanter for ulike diskrimineringsgrunnlag bli invitert til å bidra.

Kommunene vil være en sentral aktør i utformingen av både planen og handlingsprogrammet.

6 Kommunikasjon og formidling

Gap-analysen som ble gjennomført tidligere i år, viste at det er behov for bredere og mer variert kommunikasjon om LIM-planen. For å nå ut til flere målgrupper er det opprettet profiler for LIM Agder på både **LinkedIn** og **Facebook**.

Kommunikasjonsavdelingen, ved kommunikasjonsjef Svein Buer, har også godkjent opprettelsen av en **Instagram-profil**. Det er ønskelig å etablere denne for å nå yngre målgrupper, men per i dag er det ikke kapasitet til å vedlikeholde profilen. Det kan bli aktuelt i løpet av 2026.

I tillegg brukes følgende kanaler og arenaer for formidling:

- Infoskjermen i fylkeshuset
- Panelsamtaler
- Eksterne presentasjoner, orienteringer og diskusjoner
- Deltakelse på konferanser

Målet er å skape engasjement og spre kunnskap om LIM-planen på en tilgjengelig og inkluderende måte.

7 Handlingsprogram

Alle regionale planer skal ha et handlingsprogram med konkrete tiltak for å gjennomføre planen. LIM-planens handlingsprogram vil bli utarbeidet parallelt med selve planen, og i tett dialog med berørte aktører.

Handlingsprogrammet skal vedtas av fylkestinget, og det vil vurderes årlig om det er behov for å oppdatere eller rullere programmet.

Tiltakene i handlingsprogrammet skal være knyttet til målene og indikatorene i planen. Målene skal formuleres så tydelig som mulig, slik at det blir mulig å måle og vurdere om tiltakene har hatt ønsket effekt.

8 Framdriftsplan

Når fylkestinget har vedtatt planprogrammet, kan det formelle planarbeidet starte. I løpet av høsten 2025 har planteamet gjort forberedelser, slik at arbeidet med selve planen kan begynne i januar 2026.

Planarbeidet legges opp slik at både LIM-planen og handlingsprogrammet kan vedtas av fylkestinget før sommeren 2027. Det er planlagt at planutkastet legges ut til offentlig ettersyn og sendes på bred høring rett etter sommerferien 2026, med høringsfrist i oktober samme år.

Det vil bli lagt til rette for flere medvirkningsarenaer gjennom hele revideringsperioden, slik at ulike aktører får mulighet til å bidra.

	2025		2026				2027	
Fremdriftsplan	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.
Høring av planprogram								
Innarbeidelse av høringsinnspill								
Fastsettelse planprogram								
Utarbeidelse planforslag								
Utarbeidelse forslag handlingsprogram								
Politisk behandling av forslag til plan- og handlingsprogram								
Høring plan- og handlingsprogram								
Vedtak plan- og handlingsprogram								
Medvirkningsprosesser								

Figur 2 En tabell som viser framdriftsplanen for 2025-2027.

9 Vedlegg 1 – Førende dokumenter og kunnskapsgrunnlag

Lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven)

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2008-06-27-71>

Lov om likestilling og forbud mot diskriminering (likestillings- og

diskrimineringsloven) <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2017-06-16-51>

Lov om folkehelsearbeid (Folkehelseloven)
<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2011-06-24-29>

Lov om integrering gjennom opplæring, utdanning og arbeid
(integreringsloven) <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2020-11-06-127>

Lov om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven)
<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2020-04-24-31>

Meld. St. 38 (2020–2021). *Nytte, ressurs og alvorlighet – Prioritering i helse- og omsorgstjenesten*. Helse- og omsorgsdepartementet. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-38-20202021/id2862026/?ch=4>

Meld. St. 9 (2023–2024). *Nasjonal helse- og samhandlingsplan 2024–2027*. Helse- og omsorgsdepartementet. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-9-20232024/id3027594/?ch=1>

Meld. St. 7 (2024–2025). *Om seksuell trakassering*. Kultur- og likestillingsdepartementet. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-7-20242025/id3077868/?ch=1>

NOU 2025: 5. *Kvinnens arbeidshelse. Kunnskap og tiltak*. Arbeids- og inkluderingsdepartementet. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-2025-5/id3094205/>

NOU 2024:8. *Likestillingens neste steg. Mannsutvalgets rapport*. Kultur- og likestillingsdepartementet. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-2024-8/id3035815/>

NOU 2024:3. *Felles innsats mot ekstremisme: Bedre vilkår for det forebyggende arbeidet*. Arbeids- og inkluderingsdepartementet. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-2024-3/id3027182/>

NOU 2023:13. *På høy tid - Realisering av funksjonshindredes rettigheter*. Kultur- og likestillingsdepartementet. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/hoering-NOU2023/id2991896/>

NOU 2023:5. *Den store forskjellen Om kvinners helse og betydningen av kjønn for helse*. Kultur- og likestillingsdepartementet.

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-2023-5/id2964854/>

NOU 2022:18. Mellom mobilitet og migrasjon. Arbeidsinnvandreres integrering i norsk arbeids- og samfunnsliv. Arbeids- og inkluderingsdepartementet. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-2022-18/id2950726/>

Frihet fra vold - Regjeringens handlingsplan for å forebygge og bekjempe vold i nære relasjoner 2021–2024. Justis- og beredskapsdepartementet <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/regjeringens-handlingsplan-for-a-forebygge-og-bekjempe-vold-i-nare-relasjoner-20212024/id2868714/>

Regjeringens handlingsplan for kjønns- og seksualitetsmangfold (2023–2026). Kultur- og likestillingsdepartementet. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/regjeringens-handlingsplan-for-kjonns-og-seksualitetsmangfold-20232026/id2963172/>

Handlingsplan Bærekraft og like muligheter – et universelt utformet Norge (2021–2025). Kultur- og likestillingsdepartementet. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/barekraft-og-like-muligheter-et-universelt-utformet-norge/id2867676/>

Handlingsplan mot muslimfiendtlighet 2025–2030. Kultur- og likestillingsdepartementet. <https://www.regjeringen.no/contentassets/fd16a9e7ebc9441183a2b901a4b93edf/no/pdfs/handlingsplan-mot-muslimfiendtlighet-2025-2030.pdf>

Strategi for likestilling mellom kvinner og menn 2025–2030. Kultur- og likestillingsdepartementet <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/strategi-for-likestilling-mellom-kvinner-og-menn-2025-2030/id3077968/>

Likestillingspolitisk redegjørelse 2025. Tale av Kultur- og likestillingsminister Lubna Jaffery. Kultur- og likestillingsdepartementet. <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/likestillingspolitisk-redegjorelse-2025/id3098044/>

Nasjonal strategi for den sosiale boligpolitikken 2021-2024. Kommunal- og distriktsdepartementet <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nasjonal-strategi-for-den-sosiale-boligpolitikken-2021-2024/id2788470/>

Folkehelserapporten, kapittel om: Vold og seksuelle overgrep (2020). Folkehelseinstituttet <https://www.fhi.no/he/folkehelserapporten/skader/vold/?term=>

Folkehelse rapporten, kapittel om: *Helse blant personer med innvandrerbakgrunn* (2022). Folkehelseinstituttet.

<https://www.fhi.no/he/folkehelse rapporten/grupper/helse-innvandrerbakgrunn/?term=>

Indikatorer for kjønnslikestilling i kommunene. Statistisk sentralbyrå. Sist endret 17.01.2025.

<https://www.ssb.no/befolkning/likestilling/statistikk/indikatorer-for-kjonnslikestilling-i-kommunene>

Gjellestad, M. (2024). *Kvinnehelse og arbeid i et folkehelseperspektiv: Hva betyr kvinners helse for deltakelse i arbeidslivet?* Avhandling. Universitetet i Agder. <https://uia.brage.unit.no/uia-xmlui/handle/11250/3165121>

Dale, M. T. G., Aakvaag, H. F., Strøm, I. F., Augusti, E. M., & Skauge, A. D. (2023). *Omfang av vold og overgrep i den norske befolkningen*. Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress. (Rapport 1).

<https://www.nkvt.no/rapport/omfang-av-vold-og-overgrep-i-den-norske-befolkningen/>

Pedersen, S., Thalberg Hamnes, C., Storhaug Amari, M. & Kjelsaas, I. (2025) *Samfunnsøkonomiske kostnader av mobbing i grunnskolen. Scenarier for virkninger av mobbing på varig utenforskap*. Menon-publikasjon Nr. 21

<https://vfb.no/content/uploads/2025/03/Menon-rapport-21-2025-Samfunnsokonomiske-konsekvenser-av-mobbing.pdf>

Elevundersøkelsen, analyse av tallene: *Mobbetallene øker ikke lenger, men er fortsatt høye* (2025) <https://www.udir.no/tall-og-forskning/statistikk/analyser/2025/elevundersokelsen-2024/>

Stubberud, E., Eggebø, H. & Anderssen, N. (2022). *Skeive liv: Felles fortellinger på tvers av forskjeller*. Lambda Nordica 4/2021 – 1/2022 DOI:

10.34041/ln.v26.763 <https://ntnuopen.ntnu.no/ntnu-xmlui/bitstream/handle/11250/3039678/763-Article%2bText-1239-2-10-20220228.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Stubberud, E., Eggebø, H. & Anderssen, N. (2019) *Skeive livsløp - En kvalitativ studie av levekår og sammensatte identiteter blant lhbtis-personer i Norge*. Nordlandsforskning.

<https://ntnuopen.ntnu.no/ntnu-xmlui/handle/11250/2626460>

Langeland, F., Eggebø, H., Anderssen, N. & Stubberud, E. (2021). *Interkjønn og*

variasjon i kroppslig kjønnsutvikling. Refleksjoner om identitet, politikk og helsetilbud. Nordlandsforskning. <https://ntnuopen.ntnu.no/ntnu-xmlui/bitstream/handle/11250/2761278/NF-rapport%2b5%2021%2bInterkj%25C3%25B8nn%2bog%2bvariasjon%2bi%2bkroppslig%2bkj%25C3%25B8nnsutvikling%2b210621.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Elgvin, O., Bue, K. & Backer Grønningsæther, A. (2013) *Åpne rom, lukkede rom. LHBT i etniske minoriteter.* FAFO 2013 <https://www.fafo.no/images/pub/2013/20326.pdf>

Busterud, K. (2025) *Etnisk bakgrunn er et større problem enn å være lesbisk.* VID vitenskapelige høyskole/forskning.no. <https://www.forskning.no/diskriminering-homoseksualitet-innvandring/etnisk-bakgrunn-er-et-storre-problem-enn-a-vaere-lesbisk/2213685>

Ungdata – nasjonale resultater 2025. Velferdsforskningsinstituttet NOVA ved OsloMet & KORUS (landets sju regionale kompetansesentre innen rusfeltet) <https://www.ungdata.no/>

Das Nair, R. & Sand, K. (2024). *Erfaringer med minoritetsstress.* BufDir. <https://www.bufdir.no/rapporter/dokumentside/?docId=BUF00005861>

CORE – Senter for likestillingsforskning ved Institutt for samfunnsforskning (ISF). (2024). *Årsrapport CORE Senter for likestillingsforskning. Årsrapport 2024.* <https://www.samfunnsforskning.no/core/om/aarsrapporter/cores-arsrapport-for-2024.pdf>

Hoen, M. F., Reisel, Liza; Rogne, A.F. & Salvanes, K. V. /Institutt for samfunnsforskning. (2024) *Ulik lønn for likt arbeid? Lønnsforskjeller mellom kvinner og menn, 2015–2022.* (Rapport 2024:8. Institutt for samfunnsforskning) <https://samfunnsforskning.brage.unit.no/samfunnsforskning-xmlui/handle/11250/3164447>

Reisel, L., Skorge, Ø. S. & Uvaag, S. / Institutt for samfunnsforskning. (2019) *Kjønnsdelte utdannings- og yrkesvalg: En kunnskapsoppsummering.* (Rapport 2019:6. Institutt for samfunnsforskning). <https://samfunnsforskning.brage.unit.no/samfunnsforskning-xmlui/handle/11250/2592572>

Norgår Thon, A. & Göran Roos, G. (2024) *Politikk, strategier og praksis for ledelse av en aldrende arbeidsstyrke, i et multigenerasjons arbeidsliv i Norge.* (Kristiania rapportserie, 2024.) <https://nva.sikt.no/registration/0191a348cb3c->

[a71ae64c-e862-4776-a74e-6886ede727af](#)

Fyhn, T., Radlick, R.L. & Sveinsdottir, V. (2021) Unge som står utenfor arbeid, opplæring og utdanning (NEET). En analyse av unge i NEET-kategorien. Rapport 2-2021, NORCE Helse

<https://norceresearch.brage.unit.no/norceresearch-xmlui/bitstream/handle/11250/2770190/Sluttrapport%2bNEET.pdf?sequence=5&isAllowed=y>

Jakobsen, M.D & Spiler, R.S. (2020) *Innvandrere og brukarmedvirkning i helse- og omsorgstjenestene*. Hvordan ivareta innvandreres brukarmedvirkning i avgjørelser om egen helse, utforming av tjenester og tjenesteforskning (Oppsummering nr.21, Research report, 2020). Senter for omsorgsforskning, nord, UiT Norges arktiske universitet og Folkehelseinstituttet.

<https://omsorgsforskning.brage.unit.no/omsorgsforskning-xmlui/handle/11250/2686528>

Pågående prosjekt: *Kjønnsessensialisme og polarisering: Holdninger til likestilling i familie, yrkesliv og politikk*. Prosjektet er initiert av CORE og finansiert av Institutt for Samfunnsforskning. Rapport lanseres mai 2025.

<https://www.samfunnsforskning.no/core/prosjekter/kjonnsessensialisme-og-polarisering-holdninger-til.html>

Rapporter og referanser fra/om Agder

Agdertall – statistikkbank for Agder drevet av analysenettverket i Agder representert med KS, NAV, Statsforvalteren i Agder. [https://agdertall.no/Likestillingsmonitoren Agder 2017-2021](https://agdertall.no/Likestillingsmonitoren%20Agder%202017-2021) <https://www.uia.no/om-uia/senter-og-nettverk/senter-for-likestilling/aktuelt/likestillingsmonitor2017-2021.html>

Skeives levekår i Agder. En kvantitativ og kvalitativ kartlegging. Rapportnr. 2018/10 av Mona Stokke, Kristine Lundhaug, Gjertrud Hammeren, Anette Solberg og Victoria Steinland <https://www.ostforsk.no/publikasjoner/skeives-levekar-i-agder-en-kvantitativ-og-kvalitativ-kartlegging/>

Jentoft, N., Skretteberg Warenius, M.A., Abdallah, R. & Mujkic Litschi, T. (2025) «Det er nok mye vi trenger å vite» – rapport om offentlige tjenesters møte med skeive. (Senter for likestilling ved Universitetet i Agder i samarbeid med NORCE) <https://www.uia.no/om-uia/senter-og-nettverk/senter-for-likestilling/aktuelt/%C2%ABdet-er-nok-mye-vi-trenger-a-vite%C2%BB-%E2%80%93-rapport-om-of.html>

Trysnes, I. & Skjølberg, K.H-W. (2024) Strukturell rasisme i Kristiansand kommune. Rapport 2024. Kristiansand kommune og Universitetet i Agder.

https://www.kristiansand.kommune.no/contentassets/8a4d633ff1564f8d9fe3120fc77ccabf/13098---rapport---strukturell-rasisme-i-kristiansand-kommune-06.05.24.pdf?_gl=1*bd4hbi*_up*MQ..*_ga*NDcxMTI1ODQyLjE3NDcxMzE5NTQ.*_ga_S7SN856Z4K*cze3NDcxMzE5NTQkbzEkZzAkdDE3NDcxMzE5NTQkajAkbdAkaDA.

Proba samfunnsanalyse (2024) *Kartlegging av opplevd diskriminering i Kristiansand kommune*. Rapport 2024-14. Proba samfunnsanalyse.

<https://proba.no/wp-content/uploads/2025/02/Proba-rapport-2024-14-Opplevd-diskriminering-i-Kristiansand-kommune.pdf>

Magnussen, M-L., Alasow, M., Haaland, H. & Wallevik, H. (2023)

"Realitetsorientering? Kategorisering av kvinner med fluktbakgrunn i Agder". – En studie om hvordan kvinner med flyktningbakgrunn blir kategorisert av velferdsstatens aktører, og hvordan dette kan ha negative konsekvenser. I Vadum, K., Homane Grødum, K. & Olsen, T. (Red.), *Utenforskap, stigmatisering og fremmedfrykt på Agder: 1860 til i dag*. (s.185-208). Cappelen Damm Akademisk.

[file:///C:/Users/AFK10318/Downloads/Kapittel+9 Utenforskap%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/AFK10318/Downloads/Kapittel+9+Utenforskap%20(1).pdf)

Magnussen, M-L. (2020) "Jeg Er Klar Til Å Bidra". I Tidsskrift for

velferdsforskning. Vol.23, Utg.1. <https://www.scup.com/doi/10.18261/issn.2464-3076-2020-01-05>

Magnussen, M-L., Repstad, P. & Urstad, S. (2012). *Skepsis til likestilling på*

***Sørlandet - et resultat av religion?* I Tidsskrift for Kjønnsforskning 03/04-2012 <https://www.scup.com/doi/10.18261/ISSN1891-1781-2012-03-04-03>**

Magnussen, M-L. (2020). Kjønnede hverdagsliv og likestillingsutfordringer på Agder. Regionale særtrekk og variasjoner i landsdelen. I Johnsen, Berit Eide & Vadum, Kristoffer (Red.), *Grenseløst Agder. Det som skilte og det som bandt*. (s.148-171) Cappelen Damm Akademisk. <https://uia.brage.unit.no/uia-xmlui/handle/11250/3130873>

Haaland, H., Magnussen, M-L. & Wallevik, H. (2021). Ulike måter å «sikre sted»: flyktningers fortellinger om integrering inn i et lokalsamfunn i Sør-Norge. I Gullikstad, Berit; Kristensen, Guro Korsnes & Sætermo, Turid Fånes (Red.), *Fortellinger om integrering i norske lokalsamfunn*. Universitetsforlaget. <https://www.scup.com/doi/10.18261/9788215042961-2021-08>

Ellingsen, D. & Lilleaas, U-B. (2010) *Det gode liv på Sørlandet og tradisjonelle kjønnsroller*. Universitetet i Agder/Senter for likestilling Serie/Rapport nr.153, 2010 <https://uia.brage.unit.no/uia->

<xmlui/bitstream/handle/11250/135075/153e.pdf?sequence=1>

AGDER
fylkeskommune

Agder fylkeskommune

Postboks 788, Stoa
NO-4809 Arendal

Besøksadresse Kristiansand:
Tordenskjolds gate 25

Org.nr.: 921 707 134
Bank: 3207.28.74993

Besøksadresse Arendal:
Ragnvald Blakstads vei 1

www.agderfk.no

